

ZÁPIS Z KULATÉHO STOLU

Klíčová aktivita:	KA 2 – Rozvoj a rozšiřování systémů kvality, standardizace činností v sociálních službách a v dalších navazujících službách
Podaktivita:	KA 2.6 – Aktualizace vybraných modelů sociálních služeb
Název projektu:	Standardizace poskytování sociálních služeb
Zkrácený název:	Standardizace
Registrační číslo projektu:	CZ.03.02.02/00/24_068/0004993
Dotační program:	Operační program Zaměstnanost plus

Téma:	1.Workshop – Podpora samostatného bydlení
Místo:	Seminární centrum akademie, Hrušovská 16, Ostrava - Přívoz
Datum:	21. 4. 2026
Časový rozsah:	10:00 – 14:00

Obsah

Modely sociálních služeb.....	2
Struktura modelu	2
Koncepce kvality sociálních služeb a návazných aktivit v MSK	3
Projekt Standardizace poskytování sociálních služeb a jeho aktivity	3
Představení a očekávání účastníků	4
Obecná diskuse	6
Příspěvek na péči.....	6
Znaky služby PSB	6
Co v modelu není?.....	6
Nepříznivé sociální situace	6
Specifikace potřeb.....	7
Činnosti služby.....	7
Optimální výsledek práce služby.....	8
Další setkání.....	8
Zkratky.....	8

Modely sociálních služeb

Záměrem modelů sociálních služeb je více specifikovat druhy sociálních služeb nad rámec zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Jejich vznik byl iniciovaný potřebou sjednocení praxe poskytovatelů jednotlivých druhů sociálních služeb napříč Moravskoslezským krajem.

Modely sociálních služeb jsou součástí aktuálního Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb a dalších aktivit v Moravskoslezském kraji.

Modely sociálních služeb jsou doporučující. Nejsou pojímány ze strany zadavatele (Moravskoslezského kraje jako zavazující).

Modely sociálních služeb mohou využívat samotní poskytovatelé sociálních služeb při nastavování parametrů poskytování sociální podpory, ale mohou sloužit i pro potřeby zadavatelů sociálních služeb (obce, Moravskoslezský kraj) a v neposlední řadě i široké veřejnosti.

Na tvorbě původních modelů sociálních služeb, které vznikaly od roku 2015, se podíleli zaměstnanci Odboru sociálních věcí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, zadavatelé sociálních služeb, poskytovatelé sociálních služeb a další zástupci subjektů, kteří se sociálními službami spolupracují v rámci realizace krajských projektů podpořených z evropských zdrojů.

Dokumenty jsou otevřené novým podnětům poskytovatelů a zadavatelů sociálních služeb a novým aspektům při poskytování sociálních služeb, které vychází např. ze změn ve společnosti, ze změn aktuálních potřeb občanů i z nových trendů a odborných poznatků v sociální oblasti. Z tohoto důvodu jsou některé z nich nyní aktualizovány jako například právě model sociální služby Podpora samostatného bydlení.

Struktura modelu

1. Vymezení typických nepříznivých situací, na které služba reaguje
2. Specifikace potřeb, na které služba reaguje
3. Činnosti služby
4. Doporučená provozní doba
5. Personální zajištění služby
6. Parametry kapacity
7. Materiálně technické podmínky podstatné pro zajištění sociální služby
8. Optimální výsledek práce služby směrem k uživatelům

Koncepce kvality sociálních služeb a návazných aktivit v MSK

Moravskoslezský kraj vydal dokument Koncepce kvality sociálních služeb a návazných aktivit, který již modely sociálních služeb vnímá jako nástroj zkvalitňování poskytování sociálních služeb. Dokument je ke stažení zde:

https://www.msk.cz/assets/temata/socialni/brozura_koncepce-kvality_web.pdf.

Projekt Standardizace poskytování sociálních služeb a jeho aktivity

Záměrem projektu, v rámci kterého je dnešní workshop pořádán, je realizovat aktivity směřující k posilování kvality a efektivity sociálních služeb a aktivity na podporu síťování aktérů poskytujících sociální služby a návazné aktivity, orgánů veřejné správy a občanů v jednotlivých územích kraje, s důrazem na posilování komunitních aktivit umožňujících život v přirozeném prostředí. Zahrnuje následující aktivity:

Klíčová aktivita 1 = KA1 Síťování - Komplexní program spolupráce v sociální oblasti v jednotlivých územích MSK (síťování aktérů, práce s komunitou, mezioborová spolupráce)

Klíčová aktivita č. 2 = KA2 Kvalita - Rozvoj a rozšiřování systémů kvality, standardizace činností v sociálních službách a v dalších navazujících službách

KA 2.1 - Metodická podpora služeb v přirozeném prostředí

KA 2.2 - Podpora služeb a aktivit pro mladé lidi v nepříznivé sociální situaci spojené s odchodem do samostatného života

KA 2.3 - Audity služeb pro osoby s náročným chováním

KA 2.4 - Evaluace procesu sociálního začleňování v sociálních službách

KA 2.5 - Mezioborová spolupráce k průřezovým tématům

KA 2.6 - Aktualizace vybraných modelů sociálních služeb

[KA 2.7 - Odborný konzultant pro adiktologii a pro oblast duševního zdraví](#)

KA 2.8 - Svěpomocné skupiny pro osoby se závislostním chováním

Klíčová aktivita č. 3 = KA3 Vzdělávání

KA 3.1 – Kurz krizové intervence

KA 3.2 – Výcvik v krizové intervenci

KA 3.3 – Výcvik v otevřeném dialogu

KA 3.4 – Kurz práce s traumatem

KA 3.5 – Kurz práce s klientem s duševním onemocněním v kontextu duální diagnózy, bezdomovectví či dlouhodobé absence léčby

KA 3.6 – Škola zotavení

KA 3.7 – Školení peer lektorů

Představení a očekávání účastníků

Mens Sana (vedoucí služby PSB a sociální pracovník)

- Nejvíce nás pálí, že někteří klienti, kteří službu potřebují, nemají dostatek financí, aby si službu mohli dovolit a pohybují se nad propasti sociálního vyloučení.
- Často klienti chtějí řešit bytovou situaci, pletou si nás s pobytovou službou.
- Častěji máme zájemce o službu s duální diagnózou.
- Klienti a žadatelé stárnou. Často volají rodinní příslušníci ve vysokém seniorském věku, kdy hledají službu pro člena rodiny, o kterého se celý život starali a už nemohou.

Čtyřlístek (vedoucí služby PSB a sociální pracovník)

- Volají zájemci a předpokládají, že máme vlastní byty.
- Model služby je dobrá pomůcka při argumentaci pro vedení organizace či zadavatele
- pomohl mi s napočítáním dojezdnosti
- setkala jsem se s názorem, že terénní služba nepotřebuje kancelář, což mi model pomohl vyvrátit
- Model nám pomáhá nastavovat hranice.

Fokus (statutární zástupce, sociální pracovník)

- Přiznávání příspěvku na péči pro osoby s duševním onemocněním se trochu zlepšilo (alespoň v Opavě).
- V poslední době jsme řešili několik situací, kdy se chtěl klient osamostatnit, ale rodina jej nepustila.
- Neumíme do výkaznictví zařadit činnosti, které děláme ve prospěch klienta (např. školení pracovníka).

Slezská diakonie F-M (sociální pracovník)

- S modelem nemám zkušenost, i když ve službě jsem byla u jejího počátku.
- Nedává mi smysl výčet činností, nepřijde mi to napsáno srozumitelně.
- Na počátku poskytování služby (2009) jsme pracovali převážně s cílovou skupinou osob s mentálním postižením. Nyní převažují lidé s duševním onemocněním. Přijde mi, že se do služby dostanou jednodušeji. U mentálně postižených je ve využívání služby brzdí pečující osoby, a to nejen ty, které pečují doma, ale také např. pracovníci chráněných bydlení, kdy se prakticky zastavila propustnost mezi těmito službami.
- Spolupráce na přechodu – neopomenout v činnostech.
- Dostupnost bydlení je malá – měla by služba řešit / upozorňovat na tuto situaci?
- Přichází více osob z komunity než dříve? Ano, určitě.

Domov Letokruhy, Budišov nad Budišovkou (vedoucí služby, sociální pracovník)

- Klienty máme z okolí našeho města.
- Činnosti v modelu by mohly být uvedeny stejně jako v modelu Chráněného bydlení, kde jsou přehledně rozepsány.
- Účtujeme klientům služby pouze do výše příspěvku na péči (i když uvádíme skutečný čas), jinak by byly služby pro klienty absolutně finančně nedostupné.

- Měli jsme zájemce o službu z řad klientů CHB, kteří by se více hodili do PSB, ale naráželi jsme na problémy nedostatku bytů.
- Důležité je vzdělávání pracovníků. Uživatelé mají různé potřeby a ne všichni pracovníci na ně umí adekvátně reagovat.
- Pracovníci jsou v terénu bez podpory vedoucího, musí být opravdu velmi orientovaní a zdatní a musí umět situaci zase přenést zpět do týmu k řešení.

Slezská diakonie

- Setkáváme se v diakonii na platformě cechu, kde si vyměňujeme zkušenosti.
- Lidé s duševním onemocněním jsou pro nás složitá cílová skupina, převážně pracujeme s lidmi s mentálním postižením, ale počet osob s duševním onemocněním roste.
- U osob s mentálním postižením se umíme domluvit k opatrovníkem a postupem času klienta zkompetentníme. U osob s duševním onemocněním je složité nalézat motivaci.
- Zájemci očekávají, že jim zprostředkujeme bydlení.
- Pracujeme individuálně s potřebami každého klienta a službu se mu snažíme přizpůsobit.
- Finance klientů jsou také problém, pokud nedosáhnou na naši pomoc, odchází jinde, např. do soc. rehabilitace, kde zůstávají déle, než by museli, ale je to z toho důvodu, že nemají finanční prostředky na zaplacení služby PSB.
- Klienti stárnou, potřebují více péče, ale na to nemají finance (polovina klientů nemá příspěvek na péči).

JINAK, z. ú.

- Jsme modelem mezi ostatními kraji výjimeční, máme nastaveny mantinely.
- Máme možnost snížit klientům úhradu za péči (do výše příspěvku na péči), ale musí si o to aktivně požádat. Důležité je také zvědomovat zadavatelům, že se to děje a že služba musí být dofinancována z dalších zdrojů.
- Řešíme stejná témata, proměna cílové skupiny směrem ke starším lidem a lidem s duš. onemocněním.
- Nepřipravenost rodiny na odchod, pečovaný je často zásadním zdrojem příjmu pro rodinu.
- Často člověk z rodiny odejde a pečující zůstane bezprizorní, protože celý život pouze pečoval.
- Dává služba smysl, pokud člověk bydlí s rodinou? Ano máme takové situace, kdy klient bydlí v domě se svou rodinou, ale chce se osamostatnit (nikoliv přestěhovat) a služba k němu dochází.
- Spolupracujeme s navazujícími službami. Když máme klienty s duš. onemocněním, zhorší se jim stav, tak ne všechny služby dokáží reagovat na klienta s nižším věkem a pak řešíme, jak péči zabezpečit. (Je to také podstatná část práce pracovníka v PSB – jak vykazovat?)

Obecná diskuse

Příspěvek na péči

- Změnili jsme ve službě politiku a financování a klienti tím, že musí platit plnou částku, tak si více hlídají, kolik podpory mají vyčerpáno a naučili se lépe plánovat a kontrolovat, jaké služby a proč čerpaní.
- Pokud člověk nemá žádný příspěvek, tak si u nás může požádat o snížení nebo o nulu. Snažíme se mu potom pomoci vyjednat příspěvek na péči u úřadu práce, protože prokážeme potřebu naší služby.
- Příspěvek na péči I. stupně byl vymyšlen především pro lidi s fyzickým omezením, nicméně při popisu potřebnosti je dobré popisovat situaci jazykem úřadu a nejde o to, že by člověk nezládal např. hygienu nebo péči o domácnost udělat fyzicky samostatně, ale nedovede ji udělat, pokud jej k tomu nevede někdo další, tím pádem naplňuje toto kritérium, protože to není schopen dělat samostatně.

Znaky služby PSB

- PSB je služba vysoce preventivního charakteru, i když je zařazena mezi služby pobytové. Snižuje např. počet hospitalizací osob s duš. onemocněním apod.
- Sociální rehabilitace je nácviková a je opravdu dočasná, služba PSB může být dostupná v případě potřeby kontinuálněji.
- Oproti jiným krajům máme nejen model, ale také větší počet služeb PSB, které nejsou jinde tak obvyklé.
- Služba je terénní
- Je poskytována v přirozeném prostředí člověka, v jeho domácnosti, ať už se jedná o vlastní či pronajatý dům, byt, ubytovnu apod.
- Je poskytována osobám starší 18 let, bez horní věkové hranice. Mohla by být poskytována i osobám mladším 18 let, pokud chtějí žít samostatně?

Co v modelu není?

- Téma rolí pracovníků ve službě – je více možností než jen SP a PSS.
- Ve službě by mohla být další odbornost – např. peer pracovník

Nepříznivé sociální situace

Člověk se zdravotním znevýhodněním či s chronickým onemocněním, který zároveň:

- Nemá schopnost samostatně bydlet a samostatně žít
- Ztratil schopnosti bydlet samostatně nebo se snížila jeho schopnost bydlet samostatně / ve svém / postarat se o sebe o svůj život
- Nevyřídí si sám své záležitosti (ani rodina mu v tom nepomůže)
- Neumí o sebe pečovat, má špatné zdraví
- Nemá schopnost mít / udržet si vztahy
- Neumí trávit volný čas podle sebe
- Má nevhodné nebo žádné bydlení

- Má dluhy na nájmu
- Má nestabilní bydlení
- Má problémy se sousedy
- Nemá dostatečné finanční zajištění

Specifikace potřeb

Pomáháme klientovi se vším od uklízeček po právníky 😊

- Potřeba zajistit vlastní bydlení (nemusím být majitelem)
  - o Získání, udržení nebo změna bydlení
- Potřeba bydlet s kým chci
- Potřeba pomoci hospodařit s financemi (potřeba pomoci zajistit příjmy)
- Potřeba péče o zdraví
- Potřeba péče o domácnost, byt (práva nájemníka, úklidy)
- Potřeba zajistit jídlo (nákup, vaření)
- Potřeba péče o sebe (praní)
- Potřeba pomoci s využíváním běžných služeb (úřady)
- Potřeba k nasměrování využívání volného času, cítit se užitečný (práce, volný čas, součást společnosti)
- Není-li dostupná sociální rehabilitace, tak potřebuje pomoc i s hledáním práce a aklimatizaci na práci, s dodržováním pracovního režimu (jinak to předáváme sociální rehabilitaci)
- Podpora ve zprostředkování jiných služeb, běžně dostupných zdrojů
- Podpora při vztazích
- Podpora orientace v prostředí a čase
- Podpora v komunikaci (u lékaře, na úřadech, aby klient rozuměl)

Průřezové potřeby, prolínající se všemi ostatními:

- Podpora v rozhodování a uplatňování vlastní vůle, vědomí práv a povinností
- Potřeba bezpečí a jistoty (jak zvládat rizika, bezpečí ve vztahu k pracovníkům)
- Podpora motivace
- Potřeba respektu a osobní integrity (respekt k mému tempu, osobnímu stylu)

Činnosti služby

- V modelu jsou uvedeny příklady, ale nezahrnují vše
- Chybí tam toho spoustu např:
  - o Práce s rodinou a s opatrovníkem
  - o Práce se zvládnutím projevu duševní nemoci např. vedením motivačního rozhovoru
  - o Podpora v rozhodování při různých aktivitách
- Logicky navázat na potřeby
- Potřebujeme vyjmenovat všechny činnosti nebo to bude v balíčcích?

- Neměly by být řazeny podle vyhlášky?
- Do kapitoly k činnostem doplnit i přesahové činnosti
  - Administrativní činnosti na kvalitě služby
  - Práce s komunitou
  - Presentace služby
  - Účast na komunitním plánování
  - Fundraising
  - Práce se zájemci
  - Přejezdy

Optimální výsledek práce služby

- Bydlení v přirozeném prostředí
- Udržení si domácnosti, dokážu se o ni postarat
- Mám náhled na své zdravotní omezení (vím, že musím brát léky), rozumím tomu, že jsem nemocný
- Jsem finančně zajištěný (příjem, práce, jsem finančně gramotný), mám přehled o svých financích
- Umím si strukturovat den (chodím do práce, využívám volný čas),
- Mám sociální kontakt (vztahy, rodina, podpora dalších služeb)
- Zažívám běžné vztahy jako můj vrstevník
- Dodržuji hygienu, vím, jaké prostředky k tomu použiji
- I když s bydlím s dalším rodinným příslušníkem zvládám věci sám (Zvládám samostatný život, který mohu žít nezávisle, samostatně, i když vedle v pokoji žije moje máma)
- Dokážu se dorozumět, porozumět okolí, dokážu se rozhodovat

Do modelu dostat definici toho, co lze považovat za samostatný život (byť služba se v názvu vztahuje k samostatnému bydlení)

Text musí být napsán tak, aby byl srozumitelný pro rodiče, pečující, pro zájemce o službu, pracovníky obcí, starosty...

Další setkání

10.11.2026

30.03.2027

Zkratky

KA – Klíčová aktivita

PSB – Podpora samostatného bydlení

MSK – Moravskoslezský kraj

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

CHB – Chráněné bydlení

SP – sociální pracovník

PSS – pracovník v sociálních službách